

РЕШЕНИЕ

№ 7319

гр. София, 06.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 05.11.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Евгения Иванова

ЧЛЕНОВЕ: Маруся Йорданова

Цветанка Паунова

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **9045** по описа за **2021** година докладвано от съдия Цветанка Паунова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 - 228 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 63, ал. 1, изр. второ от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е по касационна жалба на В. А. Д., чрез пълномощник адв. Г. С., срещу решение от 08.07.2021 г., постановено по н.а.х.д. № 5434/2020 г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 21-ви състав. С това съдебно решение е потвърдено Наказателно постановление (НП) № 05279/25.03.2020 г., издадено от председателя на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ), с което на основание чл. 65, ал. 1 от Закона за стоковите борси и тържищата (ЗСБТ) на В. А. Д. е наложено административно наказание „глоба“ в размер на 400 лв. за нарушение на чл. 29, ал. 2 от ЗСБТ във вр. с чл. 52, ал. 1, изр. 2 от Борсовия правилник (БП) на [фирма].

В касационната жалба са наведени доводи, че решението е постановено в нарушение на материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения – отменителни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 от НПК. Изложени са съображения за допуснати съществени процесуални нарушения при съставянето на АУАН и издаването на НП и за липса на извършено административно нарушение. Сочи се, че неправилно за едно и също нарушение са наложени три наказания. Поддържа се, че поръчките от 09.12.2019 г. и от 17.12.2019 г. са идентични – касаят една и съща

поръчка по регистър А.-00026-2019-0055 с една и съща начална дата на търгуване на поръчките по ЗОП – 17.12.2019 г., като е налице единствено пререгистрация на поръчката – промяна на номера й, но без промяна на количеството, вида и цената на стоката. Сочи се, че за периода 04.12.-15.12.2019 г., на основание чл. 35 от ЗСБТ, Съветът на директорите на [фирма] е преустановил временно дейността на борсов кръг „Индустриални и хранителни стоки, зърнени и технически култури“ с подкръг „Природен газ“, което препятствало провеждането на сесия за търгуване и сключването на сделки, но нямало пречка за внасяне на оферти и регистриране на поръчки в този период, респ. нямало пречка да тече срокът от 5 работни дни преди борсовата сесия, на която ще се сключи сделката. В подкрепа на този довод се сочи, че временното преустановяване на дейността не е причина С. на [фирма] да не работи и да не приема поръчки, нито работните дни в този период да се считат за неработни. Твърди се, че след като служител от отдел Секретариат на [фирма] е проверил редовността на поръчката, вкл. е проверил сроковете, респ. е включил поръчката в борсовия информационен лист, то брокерът не носи отговорност дали поръчката ще се търгува или не. По тези съображения се иска решението на СРС да бъде отменено и да бъде постановено друго, с което да бъде отменено наказателното постановление.

Ответникът - Държавна комисия по стоковите борси и тържищата, чрез процесуален представител юрк. В., в съдебно заседание и с представен писмен отговор, аргументирано оспорва касационната жалба. Излага подробни съображения относно начина на сключване на сделките на стоковата борса и тяхната индивидуализация. Поддържа, че Правилникът (БП) на [фирма] не урежда понятие „пререгистрация“ на поръчката, а единствено нейното оттегляне с цел въвеждане на нова поръчка, от която дата текат релевантните срокове по ЗОП в съответствие с принципите за „пълнота на входящата и изходящата информация“ съгласно чл. 4 от БП и за „публичност на борсовата дейност“ по чл. 21 от БП. Поддържа липса на нарушение на чл. 18 ЗАНН поради сключени три отделни борсови договора въз основа на незаконосъобразна оферта. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

В производството пред въззивния съд е установена следната фактическа обстановка:

При извършена на 07.01.2020 г. проверка по документи, представени от [фирма], приложени към констативен протокол (КП) № 22556/07.01.2020 г., е установено, че В. А. Д., акредитиран брокер от борсовия член [фирма], не е спазила БП на [фирма] при сключване на сделка по реда на ЗОП, обективизирана с борсов договор към талон № 013/17.12.2019 г., като поръчка № 12/18 от 17.12.2019 г. не е регистрирана най-малко 5 работни дни преди борсовата сесия, на която е сключена сделката. Поръчката е регистрирана в Секретариата на Борсата на 17.12.2019 г. – в деня на сключване на борсовата сделка. За извършеното нарушение на чл. 29, ал. 2 ЗСБТ във вр. с чл. 52, ал. 1, изр. 2 от БП на [фирма] е съставен АУАН № 0005279 от 04.02.2019 г. и е издадено обжалваното НП № 05279/25.03.2020 г. на председателя на ДКСБТ.

Горната фактическа обстановка съдът е възприел въз основа на показанията на свидетелите К. /актосъставител/ и И. /секретар-котирувачик в БСБ/, както и въз основа на събраните по делото писмени доказателства, приобщени по реда на чл. 283 НПК.

При така установеното от фактическа страна, от правна страна съдът е приел, че АУАН и издаденото въз основа на него НП са постановени при спазване на

процесуалните правила, предвидени в ЗАНН - АУАН и НП са издадени от компетентни органи, в предвидената от закона форма по чл. 42 и чл. 57, ал. 1 от ЗАНН, при спазване на установения ред и в сроковете по чл. 34, ал. 1 и ал. 3 от ЗАНН. По съществото на спора съдът е приел, че твърдяното нарушение се явява доказано по несъмнен начин, като не са налице основания случаят да се квалифицира като маловажен. Приел е, че спорният по делото въпрос в случая се свежда до това дали за периода 04.12.2019г.-15.12.2019 г., когато временно е била преустановена дейността на борсов кръг „Индустриални и хранителни стоки, зърнени и технически култури“ с подкръг „Природен газ“, възобновена на 16.12.2019 г., е следвало да бъдат регистрирани поръчки, респ. да тече срокът от 5 работни дни преди борсовата сесия, на която да се сключи сделката. Съдът е счел, че по време на спрян борсов кръг не може да бъде регистрирана поръчка, респ. тя не може да прояви своето действие, за да тече броеето на петдневния срок по чл. 52, ал. 1, изр. 2 от БП на [фирма]. Изложил е съображения, че временното преустановяване на кръга води до спиране на борсовата търговия, поради което не текат свързаните с нея срокове. Възобновяването на борсовия кръг водело до възобновяване на сроковете, но от момента на спирането им. С тези мотиви съдът е приел, че вмененото нарушение е безспорно доказано, както от обективна, така и от субективна страна.

Обжалваното решение е валидно, допустимо и съобразено със закона.

За да постанови атакуваното съдебно решение, СРС подробно е анализирал събраните доказателства, въз основа на което е извършил правилни фактически установявания и е достигнал до законосъобразни правни изводи, които изцяло се споделят от настоящия състав на касационната инстанция.

Нормата на чл. 52, ал. 1 от БП на [фирма] урежда задължение за брокерите да регистрират поръчките под формата на поръчка за покупка или продажба на стоки в Секретариата на борсата най-късно един час преди началото на сесията, а за сделки по реда на Закона за обществените поръчки и за продажба на държавно имущество, поръчките се регистрират най-малко пет работни дни преди борсовата сесия, на която се сключва сделката, освен ако възложителят не е определил друг, по-дълъг срок. Вмененото нарушение по чл. 29, ал. 1 от ЗСБТ във вр. с чл. 52, ал. 1, изр. 2 от БП е за регистриране на поръчка по ЗОП в рамките на деня на борсовата сесия на 17.12.2019 г.

Съгласно чл. 45 от ЗСБТ борсова сделка е търговска сделка, която се сключва в един работен ден между членове на стоковата борса при условия и ред, определени в борсовия правилник, и има за предмет стоки, търгувани на стоковата борса.

По силата на чл. 2, ал. 1 от БП БСБ е организиран пазар на определено място, на който са създадени условия за сключване на борсови сделки със стоки между търговци чрез посредничеството на брокери в определени часове по предварително и публично оповестен ред. Предметът на дейност на дружеството е организиране и извършване на борсова търговия във формата на организиран пазар на определено място, на което са създадени условия за сключване на борсови сделки с допуснати за търгуване стоки, осъществявана между търговците - членове на борсата с посредничеството на брокери в определени часове и по предварително и публично оповестен ред.

Съгласно чл. 39 от БП на БСБ се формира един основен кръг „Индустриални и хранителни стоки, зърнени и технически култури“. Към него се създава подкръг „Природен газ“. Регистрираните поръчки с предмет „Природен газ“ се отразяват в бюлетина за съответната борсова седмица, а поръчките по реда на ЗОП се регистрират

в съответния борсов кръг, съобразно предмета им и са обозначени с индикация „ЗОП“ в бюлетина за борсовата седмица. Според чл. 40 от БП търгуването се извършва по график, по видове сделки и по кръгове с групи или видове стоки.

Според чл. 51, ал. 1 от БП членът на борсата възлага на своя брокер сключването на сделка на борсовата сесия чрез поръчка по образец. След възлагането брокерите имат задължението да регистрират поръчката в сроковете по чл. 52, ал. 1 от БП. В отдел „Секретариат“ се проверява редовността на поръчките и наличието на необходимите според изискванията на БП гаранции. Редовните поръчки се вписват в борсовия регистър, групират се по видове стоки и по реда на постъпването им и се подготвя борсов информационен лист. Брокерите имат право да се запознаят с всички интересующи ги поръчки до началото на сесията. Отдел „Секретариат“ предоставя информация относно борсовите членове и представляващите ги брокери на участниците в борсовата търговия. Регистрирането на участниците в сесията започва един час преди началото на сесията и приключва със започването на сесията. Секретар-котировчикът обявява началото на борсовата сесия, след което брокерите започват свободно да се договарят по интересующите ги поръчки. Ако между продавач и купувач се постигне съгласие относно цената, те сключват сделка, която се удостоверява чрез талон (борсово бордеро - Приложение № 4) в три екземпляра, подписани от Секретар-котировчика. След изтичане на времето на сесията, Секретар-котировчикът обявява края на сесията и приканва брокерите да напуснат борсовата зала. До 1 час след закриване на сесията, талоните на брокерите от борсовата сесия се сравняват с регистрираното от Секретар-котировчика. За сключените на борсовата сесия сделки се подписват писмени борсови договори в пет еднообразни екземпляра. Борсовият договор се сключва с параметрите (в това число цена, количество, място на изпълнение, вид на стоките), договорени на борсовата сесия.

Изложеното е основание да се приеме, че сключването на борсова сделка преминава през цял кръг от подготовка, сключване и изпълнение на сделката (Технология на сключване на сделките по чл. 51-54а от БП на [фирма]). Част от подготовката включва избиране на подходящ брокер и сключване на договор с него. Брокерът е физическо лице, което сключва сделки на борсата от името на член на стоковата борса, за негова сметка или за сметка на неговия клиент (чл. 38, ал. 1 ЗСБТ и чл. 18, ал. 1 от БП на [фирма]). Брокерите имат право: да участват в борсовите сесии на всички борсови кръгове и да получат възнаграждение (брокераж) за финализираните от тях сделки. Следва възлагане на поръчка и регистрирането ѝ в информационната система на борсата (чл. 51, ал. 1 и чл. 52, ал. 1 от БП на [фирма]). Самата сделка се сключва по време на борсова сесия, в момент на постигане на съгласие между брокерите на продавача и купувача, което от своя страна се отразява в талон (борсово бордеро).

Като част от подготвителния процес по процесните поръчки Д. е представила покана рег. № 26-2852-7/06.12.2019 г., отправена от [фирма] към [фирма] за сключване на договор за доставка на смазочни материали, които следвало да бъдат сключени по правилата на договор за борсово представителство № 19ИД-Т19А084 от 06.12.2019 г., сключен между [фирма] и [фирма], като член на БСБ. Не е спорно, че последното дружество участва в борсовата търговия на БСБ чрез Д. като брокер по смисъла на чл. 38, ал. 1 от ЗСБТ. След като Д. е получила възлагането от [фирма], тя е регистрирала поръчката в Секретариата на БСБ. Вярно е, че С. на БСБ проверява редовността на

поръчката, но това не освобождава брокера от отговорността да спазва БП съгласно чл. 23 от БП на [фирма].

Видно от брокерския дневник на Д., приложен към възражението по чл. 44, ал. 1 от ЗАНН, на 09.12.2019 г. същата е регистрирала две поръчки под номера 15 и 16, срещу които е отбелязано „преустановен борсов кръг“. Няма спор по делото, че двете поръчки от 09.12.2019 г. и от 17.12.2019 г. са напълно идентични по вид и количество на стоките. Както обосновано е приел районният съд, спорът е относно възможността за регистриране на поръчката на 09.12.2019 г. и евентуална нейна „пререгистрация“ на 17.12.2019 г. с оглед спазване на срока по чл. 52, ал. 1, изр. 2 от БП на [фирма].

Няма спор също, че с писмо рег. № 043 от 28.11.2019 г. [фирма] е уведомила ДКСБТ за решение на Съвета на директорите от 18.11.2019 г., взето на основание чл. 35 от ЗСБТ, за временно преустановяване на дейността на борсов кръг „Индустриални и хранителни стоки, зърнени и технически култури“, подкръг „Природен газ“, за периода от 04.12.2019 г. до 15.12.2019 г., който следвало да бъде възобновен на 16.12.2019 г.

Съгласно чл. 35 от ЗСБТ, ако броят на подадените оферти или на сключените сделки на един борсов кръг падне под 20 в продължение на 10 последователни дни на търгуване, съветът на директорите взема решение за временно преустановяване дейността на кръга, за което незабавно уведомява комисията. След като борсовият кръг включва различни процеси по подготовка до сключване на сделката на борсова сесия, то преустановяването на неговата дейност касае временно спиране на всички посочени действия, вкл. подготвителните. Ето защо, изводът на СРС, че взетото решение по чл. 35 от ЗСБТ има за своя правна последица невъзможност за извършване на всякакви действия, водещи до сключване на борсови сделки за посочения борсов кръг, вкл. регистриране на поръчки, е направен при правилно приложение на материалния закон. Фактът, че за периода на временно преустановяване на дейността на кръга, стоквата борса продължава да осъществява друга своя дейност, респ. че нейните служители имат задължение да спазват работно време, а участниците в борсовата търговия се допускат до сградата на борсата, не навежда на обратен извод. На 09.12.2019 г. Д., в качеството си на брокер, не е следвало да подава за регистрация поръчки, свързани с брокерски кръг, чиято дейност е преустановена временно по реда на чл. 35 от ЗСБТ. Изложеното води до извод, че регистрираните на 09.12.2019 г. поръчки, независимо от пълната им идентичност с тези от 17.12.2019 г., нямат за правна последица някакво запазване на ред за постъпването им, респ. възможност от същата дата да се броят сроковете по чл. 52, ал. 1 от БП на [фирма].

Основание за този извод са и разпоредбите на чл. 39 и 40 от БП на [фирма], според които поръчките по реда на ЗОП се регистрират в съответния борсов кръг съобразно предмета им и са обозначени с индикация „ЗОП“ в бюлетина за борсовата седмица. Търгуването се извършва по график, по видове сделки и по кръгове с групи или видове стоки. След като до търгуване на борсовата сесия не може да се стигне без да е регистрирана поръчка, то преустановяването на борсовия кръг касае всички подготвителни дейности, насочени към сключване на сделка на борсовата сесия.

Нормите на ЗСБТ и на БП на [фирма] не предвиждат процедура за пререгистрация на поръчки. Съгласно чл. 50 от ЗСБТ поръчката за сключване на борсова сделка може да бъде оттеглена от клиента преди нейното сключване, какъвто не е настоящият случай. Не се касае и за „корекция“ на поръчката по смисъла на чл. 53, ал. 4 от БП на

[фирма]. В частта за евентуална пререгистрация на поръчките решението на [фирма] не би могло да има правнообвързващо действие, тъй като то противоречи на самия характер на преустановяването на дейността по чл. 35 ЗСБТ. След като за посочения в решението на СД на [фирма] период дейността на кръга е преустановена, никакви извършени през този период действия, имащи за цел сключване на борсова сделка, нямат правен ефект. Ако поръчката е била регистрирана преди този период (преди 04.12.2019 г.), но изтичането на 5-дневния срок по чл. 52, ал. 1, изр. 2 от БП е спряно от взетото решение на СД, то възстановяването на дейността на кръга (в случая на 16.12.2019 г.) би имало за правна последица продължаване на теченето на прекъснатия срок, но настоящият случай не е такъв. Поръчките от 09.12.2019 г. не е следвало да бъдат регистрирани, нито от Д., нито от Секретарията на [фирма], поради което нямат за правна последица тяхна пререгистрация, независимо от идентичния им предмет. Противното би представлявало заобикаляне на чл. 35 ЗСБТ. Възражението на касатора за нарушение на чл. 17 ЗАНН също е неоснователно. Съгласно чл. 32, ал. 1 от БП една от характеристиките на борсовите стоки е да са кратни на един или няколко контракта. Самата технология на сключване на сделките е чрез внасяне на поръчка по образец (чл. 51, ал. 1 от БП), която може да се отнася до сключване на един или няколко контракта. В случая, поръчката за смазочни материали се отнася до три контракта, както е отбелязано в брокерския дневник. Дейността на брокера е насочена към сключване на сделки на стоковата борса от името на неин член (чл. 38, ал. 1 ЗСБТ и чл. 18, ал. 1 от БП). Процесното наказание е наложено за сключване на сделка по реда на ЗОП, обективирана с борсов договор към талон № 013/17.12.2019 г. Останалите НП №№ 05220, 05221 и 05222 от 25.03.2020 г. касаят сключени различни борсови договори към талони №№ 014, 015 и 012. След като законовото понятие за „стокова борса“ по чл. 2, ал. 1 ЗСБТ е за място, на което са създадени условия за сключването на борсови сделки, то финализирането на тази дейност чрез сключване на самостоятелни сделки правилно е квалифицирано от АНО като три самостоятелни нарушения, независимо че една от офертите касае три контракта. Видно от приложения борсов договор от 17.12.2019 г. същият съдържа данни за талон № 013/17.12.2019 г. (чл. 63, ал. 3 от БП), който е уникален за всяка сключена борсова сделка. Изложеното определя липсата на нарушение по чл. 17 и чл. 18 ЗАНН.

Касационната инстанция, в решаващия си състав, напълно споделя мотивите на районния съд за липса на допуснати съществени процесуални нарушения по ЗАНН, поради което в тази част и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, вр. чл. 63, ал. 1 ЗАНН, препраща към мотивите на въззивния съд.

Като е достигнал до идентични правни изводи, районният съд е постановил обжалваното решение при правилно приложение на закона. Не са допуснати визираните касационни основания, поради което обжалваното решение следва да бъде оставено в сила.

При този изход на спора и на основание чл. 63, ал. 5 от ЗАНН, чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ на ответника следва да се присъдят сторените разноси за юрискокултско възнаграждение в размер на 100 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 1 от АПК във вр. с чл. 63, ал. 1 от ЗАНН, Административен съд София-град, VI-ти касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение от 08.07.2021 г., постановено по н.а.х.д. № 5434/2020 г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 21-ви състав.

ОСЪЖДА В. А. Д., ЕГН [ЕГН] да заплати на Държавна комисия по стоковите борси и тържищата юрискусултско възнаграждение в размер на 100 (сто) лв.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: